

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA BERCSÉNYI JÓZSEF

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK

Megjelen vasárnap
Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K

A világ vége.

Nem komoly a dolog és minden okos ember megcsóválja a fejét, amikor hallja, de mégis fontoskodó öreg anyókák itt-ott elhullatják a maguk babonás ostobaságát, hogy ez évi május 22-én vége lesz a világnak. És mindjárt meg is mondják, hogy miért lesz vége. Az az üstökös csillag, amit a tudósok a napra jövendölnek, menykő üstökével oly közel érinti a földet, hogy minden ember, állat és növény el fog pusztulni.

Talán haladtunk, talán vagyunk már annyira, hogy az öreg anyókák erre a képtelen beszédére csak nagyot nevetünk. Hiszen a Halley-üstökös minden hetvenhat esztendőben látható az öreg föld közelében és ha az öreg anyókáknak igazuk lenne, egy pár ezerszer már belepusztult volna a világ az üstökösjárásba. Ebből kétségkívül az tűnik ki, hogy minden ostobaság és babona kisebb-nagyobb erővel, de feléled. Rossz májnak szokták azt mondani, hogy némely tulságosan beszédes öreg asszony nyelvét bottal sem lehetne agyonverni. Hát ez nem igaz. De az már igaz, hogy az emberi babonát nem lehet agyonverni, mert hiszen ha milliószor rácsafol a babonára

a valóság, mindég fognak akadni korlátolt emberek, akik a babonát elhiszik.

A tudomány világossága nem kedvez a babonának és hívői napról-napra fogyatkoznak, de hogy a babona örökösén csak régi nótát fuj, az is bizonyos. Fel van jegyezve és igen nagy tanulságul szolgál az emberiségnek, hogy amit most csak elvéve terjeszt a babonás képzelet, a világnak ez évi május 22-én való elpusztulását, azt a 999. évben milliók és milliók elhitték. Fel van jegyezve az is, hogy az a babonás hit, hogy a világ elpusztul, akkor sem vezeklésre, bűneink megbánására vagy általában szomorúságra adott alkalmat, hanem azok, akiknek ugyis szűk határra volt kiszabva életük, mohón, habzsolva ittak az élet gyönyörűségének nagy poharából és soha olyan dínom-dánom nem volt a földön, mint a krónika megírja, mint ebben az esztendőben. És mikor elkövetkezett az a nap, mely végét jelentette volna a világnak, — nem történt semmi olyan, amire az életükért sóvárgó emberek rettegve gondoltak. A nap rendesen felkelt, rendesen nyugvóra tért és az emberek a halálfélelem gyötrődéséből felocsudtak, aztán felette elszégyelve magukat a jövendőknek való okulásul több rendbeli krónikába szedték, hogy milyen ostobaságot követtek

el, amikor egy bolond szavára el tudták hinni, hogy vége lesz a világnak.

Azóta több elmúlt már ezer esztendőnél. Nagyot is haladt a világ. Bámulatos találmányok mutatják az emberi elme nagyságát. Ma már minden faluban van iskola és a könyvek sokszorosításával minden ember előtt nyitva van a tudománynak kincsesára. És a haladó idő, a művelt emberiség, a régi bizonyító írások még mindig nem elegendők arra, hogy egy-két kótyagos fejű ember anélkül, hogy ki kacagnák, hirtetni ne merje a világ végét. Azért mondjuk mi, hogy a babona szinte kiírthatatlan az emberből és valameddig az emberi ész, a természet minden titkát ki nem fürkészi, a babona élni és burjánozni fog. Sőt talán még azontúl is.

De mit is mond a tudomány arról az üstökösről, amely május 22-én a légkörben is fel fog tűnni. A tudomány azt mondja, hogy ennek az üstökös csillagnak a fénylő üstökében tényleg mérges, pusztító, ugynevezett ciángázók vannak, csak hogy ezek a földre abban a percben veszélytelenekké válnak, amikor a föld felett jó néhány ezer méter magasságu levegő réteggel érintkeznek. Mert a ciángázók a levegővel érintkezve, ezek ártó vegyületei felbomlanak alkatrészeikre és az üs-

A tengerparton.

Irta: Bilkei Ferenc

Ugyszólván valamennyien a tenger partján voltunk.

Aki nem ismeri a tengert, nem tudja elképzelni, hogy mily óriási vonzó erőtyakorol az az örökké háborgó, dörögő, dübörgő, nagy úr kristálytisza hullámaival, hófehér tarajával. Órákig lehet mellette ábrándozni s nem hiszem, hogy volna valaki aki valaha megunná.

Társaságunk egy része, leginkább a hölgyek a parton járkáltak. Apró tengeri kagylókat kerestek és sikoltozva szaladtak kifelé, mikor egy-egy mérgező hullám 20—25 méternyire kirohant a tiszta homokra.

Mi, — természetesen én is — a fürdőkabinba siettünk toilletet változtatni, hogy csak egy percre se szalasszuk el a fürdést, amiről szép magyar hazánkban ugy is csak álmodni lehet. Vigán hancuroztunk a hullámok tetején, ötven-hatan ringattuk magunkat a hullám puha bölcsőjében. Bravurokat csináltunk belőle, hogy ki tud bukfcenet vetni a vízben, mikor legdühösebben rohan az áradat, két-három méter magasat ugrani a hullám tetejére, hogy a víz át ne csap-

hasson a feje tetején. Persze, akiket jó sorsuk nehezebb termettel ajándékozott meg, hiába igyekeztek s rendesen akkor láttuk őket viszont, mikor 20-30 méternyi távolságra békamódra kiterülve tápáskodtak fölfelé és keserves arccal néztek vissza, hogy mikor jön a másik roham.

Valaki egyszerre elkiáltotta magát:

— Hé urak! Egy palack! Egy pezsgős palack.

Mindnyájan oda néztünk és csakugyan láttuk, hogy a víz egy üres üveget táncoltat a hátán.

— Utána! Ki lesz a boldog, aki elcsípi.

Annál is inkább kellett vele sietni, mert egypár angol és francia hölgy, akik velünk együtt mulattak a hullámokkal, szintén szemvetett a hánykolódó szerszámra.

Hárman-négyen úsztunk egyszerre feléje és addig kergettük, míg végre sikerült elcsípní. Egy jól bedugaszolt, üres üveg volt lekötvé és lepecsételve.

Diadallal vittük ki a partra s elhatároztuk, hogy az egész társaság közös zsákmányának tekintjük s valamennyiünk jelenlétében bontjuk fel.

— Mi lehet benne? — persze ez volt a legelső kérdés.

— Mindenesetre hajótöröttek dobták a

vízbe. Valahol az Oceán közepén a tenger összetörte a hajót s akik rajta voltak, ebbe tették bele bucsúírásaikat.

Istenem! Szegények — sóhajtott az egyik utitárs.

— Talán egy családapáé, akit otthon apró árva s hűséges felesége siratnak.

Egy kis szőke asszony hirtelen bekapaszkodott az ura karjába s könnyet törölt ki a szeméből.

Lehet, hogy éppen talán magyarok voltak, akik kipusztulva őscik hajlékából, elhagyták szép magyar hazájukat s Amerika földjein keresnek maguknak buzakenyeret az elhagyott fűrészporról kevert zabkenyer helyett. Mielőtt kiköthettek volna az új hazában a tenger adott nekik csöndes szállást, névtelen pihenő sírt.

— Annak is a kazárok az okai — vicsorogatta fogait az egyik magyar. — A merkantilizták, akik kipusztítanak bennünket a földünkről.

— Ugyan ne beszélj! Sohase volt neked káposztáskerted se — agyarkodott egy merkantilista.

— Nem volt, de lehet. Egyébiránt én a szellemi tőkém után élek. S a magyar föld, a mienk, magyaroké.

— No még megérjük, hogy az Oceán

tökös csillag teljesen veszélytelenül surran át a hatalmas levegőrétegen. Nem kell tehát félni, nem kell tehát hinni, hogy a világnak vége lesz és hogy ha olvasóink talán hallottak volna, erről az ostoba babonáról, ha erről beszélgetnek, világosítsák fel azokat a hiszékenyeket, akik az ilyen mendedmondának, az ilyen nagyon régi babonának ma is hitelt adnak. Azt bizonyosan el lehetne mondani, hogy a világ vége még mindig nem érkezett el, noha az emberek viselkedésükkel, egymás iránt való szeretetlenségükkel már régen megérdemelték volna azt. Oktassák arra embertársaikat, hogy mindenki dolgozzék és töltsse be hivatását. Azt pedig, hogy Isten mikor látja jónak annak a világnak elpusztítását, melyet teremtett, bízzák csak rá, tudni fogja ő azt az időt, mikor szűnjön meg ezen az öreg földön minden emberi társadalom, minden alkotás, minden emlék. Az ember sorsával az adatott, hogy „küzdve-küzdjön és bizva-bizzon.“

HIREK

— **Közgyűlés.** Kula község képviselői f. hó 28-án rendkívüli közgyűlést fog tartani.

— **Tanítónők, tanítók és tanulók jutalmazása.** Ifj. Br. Rudits József ösztöndíjalapból az 1908/909 tanévre, két ösztöndíjnak megfelelő összegből jutalmakat nyertek: Leszkovác Danica Kula 300 K, özv. Liptay Béláné Szeghegy 200 K, Wortner Károly Palánka 200 K, Antalics Kálmán Kerény 100 K, Dimitrovits Dusánka Pacsér 100 K, Csusznya Dusán Bácsföldvár 100 K, Leszmeiszter Antal Hódság 100 K, Pratser Vilmos Bácsfeketehegy 100 K, Rapp János Veprőd 100 K, Sejpes Ferenc Úrszentiván 100 K, Sikoparia Zsárkó Dérnye 100 K, Simics Stefánia Túrja 100 K. A tanulók jutalmazására 800 K utaltatott ki Faragó János kir. tanfelügyelőnek, ki utólagos elszámolás mellett fogja az összeget az arra érdemes tanulók közt kiosztani.

partján kitör az agráriusok és merkantilisták közt a háború — horkant fel egy okos úr.

— Igen, igen! sóhajtott egy kékszemű hölgy, aki ábrándjait is magával hozta. Az is meglehet, hogy egy ifjúnak utolsó óhaját rejti magában, aki elindult messze földre, otthon hagyta kedves aráját, minden boldogságát, csak azért, hogy egy boldog házasság élet kényelmeit biztosítsa számára, útközben meglepte a vihar és ebbe a palackba rejtette bucsukönnyeit.

— Ez igaz lehet — mondá egy másik hölgy s láttam mint szorítja össze ökleit s fenyegeti meg titokban a tengert, aki egy völegényt rabolt el az emberiségtől.

— Legyen nyugodt nagysád! Hátha csapodár volt. Hiszen a férfiak olyan gonoszak, nincs azoknak a szavában semmi igaz. Megérdemelte a sorsát, úgy kell neki.

Bocsánat nagysád, hogy esetleg mi is férfiak vagyunk, egyikünk-másikunk talán esetleg férj-jelölt is. Én másként vélekedem. Bizonyosan pénztáros volt s egy summa pénzzel megszökött s most utólagos a nemezis sujtó keze. Ebben a palackban talán pénz is lehet, amelyet visszaküld azoknak, akiktől elrabolta.

— Talán éppen a zseniális tolvaj. Kecskeméthy Győző.

— **Segédjegyzők országos gyűlése.** A segédjegyzők és községi alkalmazottak vasárnap délelőtt országos gyűlésre jöttek egybe Budapesten, a vármegyeház közgyűlési termében, ahol anyagi helyzetük javításával foglalkoztak és végül megalkották a Segédjegyzők és Községi Alkalmazottak Országos Egyesületét. A gyűlést, amelyen az ország minden részéből igen nagy számban jelentek meg a kiküldöttek, Bódi György topolyai aljegyző korelnök nyitotta meg. Ezután Ábrahám Dezső országgyűlési képviselő tartott hosszabb beszédet, amelyben rámutatott a legszükségesebb tennivalókra. A tetszéssel fogadott beszéd után a közgyűlés egyhangulag kimondotta, hogy megalakítja a Segédjegyzők és Községi Alkalmazottak Országos Egyesületét. A közgyűlés, kerületünkben Salapát Kálmán óverbázi aljegyzőt választotta meg első alelnöknek, Bruszt János óverbázi irnokot pénztárnoknak és Mauer Károly újverbázi aljegyzőt egyik számvizsgálónak.

— **Uj iparoskör.** Veprődön f. hó 20-án megalakult 60 taggal az „Iparoskör“. A tiszttakar a következő: Elnök Resz Mihály, alelnök Pascht Antal, jegyző Perényi Gyula, pénztáros Rumelfanger Keresztély.

— **Elítélés.** Krsztonosits György és fia felett, kik Beer szomszédjukra vadászfegyverrel lőttek, a zombori esküdtszék e hó 23-án ítelt és Krsztonosits Györgyöt 2 évi fegyházra és fiát egy évi börtönre ítélte.

— **A zombori Mikszáth-ünnep.** Zomborban nagyban folynak az előkészületek a Mikszáth-jubileum megünneplésére. Az ünnep március 6-án lesz. Az ünnepélyen Vértessy Károly mondja a megnyitó beszédet, Dömötör Pál Mikszáth-odát szaval. Felolvassanak Prokopy Imre, Trencsényi Károly és Kohlmann Dezső.

— **Egy községi jegyző jutalmazása.** Aradszky Ulászló adai községi jegyzőnek 500 K jutalmat szavazott meg a képviselőtestület az állami adónak elemi kár következtében való leírása körül kifejtett munkásságáért.

— **Uj pénztintézet Hódságon.** A szüntelen előre haladó és egyre fejlődő Hódság

— Ugyan kérem, hová ragad bennünket fantáziánk gyors taligája. Bizony legvalószínűbb, hogy szerencsétlen hajósok vetették a tengerbe, akik elhagyták családjukat, feleségüket, gyermekeiket s most így bucsuznak az otthonhagyottaktól.

Ez a gondolat lefegyverzett valamennyiünket. A hölgyek könnyeiket szárogatták, mi pedig komor gondolatokba merültünk. Hogyne! hiszen egy ismeretlen sírhalom fejfájánál állottunk.

Alig vártuk, hogy a vendéglőbe érjünk. A felbontás ebéd után történt, hogy esetlegi könyhullatás meg ne zavarja ételrendünket.

Leütöttük a palack nyakát s egy finom papírtekercsbe göngyölt rózsaszínű papírost huztunk ki. A szívünk erősen dobogott az izgatottságtól, mikor egyik olvasni kezdte a következő sorokat:

„Tudatjuk mindenkivel szívünk túlradó boldogságát, hogy a mai napon Sójhaj Gizella és Bátor Pál egymással házasságra léptünk. A lakodalmat az Óceán közepén, a hajó földézetén tartottuk meg.“ 1901 április havában.

Általános elámulás.

— Csendes részvét kéretik — dörmögte az egyik férj.

községben egy új pénztintézetet készülnek megalakítani. Az alaptőke 100,000 K, 1000 drb 100 K-ás névértékű részvényekkel. Az új pénztintézet: „Hódsági Járás Népbank Részvénytársaság“, mely a tervezet szerint, 90 évi tartamra minden takarékpénztári, bank és váltó üzletnek saját számlára vagy bizományképen leendő lebonyolítására alakul.

— **Az új adótörvények** életbeléptetésének elhalasztását fogják kérelmezni a kereskedelmi és iparkamarák a kormánytól, miután az érdekeltségre rendkívül súlyos hátrányokkal járna, ha a teheremlést jelentő törvények, melyek eddig egyáltalán nem lettek előkészítve, hirtelen és minden megfelelő és szükséges átmenet nélkül lépnek életbe.

— **Villamostelep építése Óbecsén.** Óbecse nagyközség előljárósága pályázatot hirdet villamostelep létesítésére és üzemben tartására koncessió vagy bérrendszer alapján. A közvilágítást 200, a magánvilágítást pedig 2000 izzólámpára irányozták elő. Az ajánlatokat a műszaki műveletekkel és szerződéstervezettel felszerelve április 15-ig kell beadni az előljáróságnál. Bánatpénz 20000 K, amelyet a község házipénztáránál kell letenni.

— **Boróc község** előljárósága egy tanterem építésének és a mellette levő régi tanterem helyreállításának 9,111,48 K-val előirányzott munkálataira február 17-én versenytárgyalást tartott. Ajánlatot tettek: Schmoll Lénárd ács (Torzsa), Eng Péter (Torzsa), Welker György (Cservenka), Petrovits Vásza (Ópalánka), Piller István (Uj-Palánka), Hick József (Palánka). Elfogadták s jóváhagyásra felterjesztették az alispánhoz Welker György 8,455,46 K-ás ajánlatát.

— **Földmunka.** Dunacséb község előljárósága a község belterületére jutó csapadékvizek levezetésére szolgáló árkok létesítésénél szükséges mintegy 13,808 m³-rel előirányzott földmozgósítási munkák biztosítására február 28-án d.e. 9 órakor versenytárgyalást tart. A vonatkozó tervek és feltételek a dunacsébi községi előljáróságnál megtekinthetők.

— **Utak építése.** A hódság—dérnye—bácsi th. közut 0—14,256 km., a bács—bácsujlaki th. közut 0—15,670 km. szakaszának, valamint a Zsablya községtől a zsablyai révig vezető 12,887 km. hosszú th. közut kiépítésére Bács-Bodrog vármegye alispánja február 17-én versenytárgyalást tartott. Ajánlatot tettek: a hódság—dérnye—bácsujlaki vonalra Szabadkai Téglagyár rt. 354,666,23 K, I. Frank és Társa (Eszék) 374,474,99 K, Hofbauer Jakab és Lehner Sándor (Budapest) 368,966,23 K, Blau Rezső (Mohács) 392,120,78 K, Tripolszky László (Óbecse) 404,990,92 K, Roheim Károly és fiai (Zombor) 401,724,67 K, a zsablyai révhez vezető vonalra Szabadkai Téglagyár r.-t. 185,823,90 K, Frank J. és Társa 198,316,42 K, Hofbauer Jakab és Lehner Sándor 188,339,87 K, Blau Rezső 191,904,84 K, Guttmann és Frank (Ujvidék) 194,238,39 K, Roheim Károly és fiai 189,493,79 K. Az ajánlatokat döntés végett felterjesztették a kereskedelemügyi ministeriumhoz.

— **Az alkohol áldozata.** Angyal György pincédi lakos, kosárfonó a napokban kosarakat vitt eladás végett Liliomosra. Portékája elkelt s e feletti örömben jól bepálinkázott s ilyen állapotban indult hazafelé. Útközben a Jegricska árok partján megcsúszott s a vízzel telt árokba esett, hol halálát lelte. 5 korona 10 fillér pénzt és egy félig telt üveg pálinkát találtak a szerencsétlennél.

— **A munka nem szégyen.** Ifjabb Roosevelt Tivadar, az amerikai Egyesült Államok volt elnökének fia, miután tanulmányait az egyetemen elvégezte, atyja kívánságára egy nagy szőnyegüzletbe lépett be, mint segéd és éppen úgy szolgálja ki a vevőket, mint a többi segéd. Atyja kívánságára főnöke ugyanolyan szigorúan bánik vele, mint a többi alkalmazottal és ő is arra kérte főnökét, ne tekintse hogy ő egy volt köztársasági elnöknek a fia. Mert nincs hitvány foglalkozás, csak hitvány emberek vannak.

— **Az angol képviselőjelöltek biztosítása** a bukás ellen igen élénk üzlet volt a mostani választások alatt a londoni Lloyd tagjainak. A biztosítók ugyan nem vállalnak szavatosságot az iránt, hogy a jelöltet tényleg megválasztják, de a választási költségeket, melyek Angliában igen jelentékenyek, biztosítják. Ha a jelölt megbukik, a biztosító megtéríti a hiába kiadott választási költségeket, míg ha megválasztják, könnyen szenved el az igen magas biztosítási díjakat.

— **Halál a ló patái alatt.** Berkes Ádám szabadkai gazdálkodó bement az istállóba zabot adni a lovainak. Az egyik paripa hirtelen megvadult, felágaskodott s maga alá teperte Berkest. Berkes rémülten kiabált segítségért, de mire a házbeliek megérkeztek, a ló halálra gázolta.

— **Mélykút fúrása.** Turja község egy mély (Norton) kút fúrása tárgyában február 28-án versenytárgyalást tart. Részletes felvilágosítással az előjáróság szolgál.

— **A vármegyei alkalmazottak** adómentessége. A belügyministernek a pénzügyminister hozzájárulásával kiadott egyik régebbi körrendelete kimondja, hogy a vármegyei alkalmazottak a törvényhatósági adó, valamint az utadó fizetése alól mentesek. Minthogy kétség merült föl az iránt, hogy a kérdéses mentesség csak az 1904. évi X. törvény cikk rendelkezései alá tartozó vármegyei alkalmazottakat illeti-e meg, avagy kiterjed a többi vármegyei alkalmazottra és a nyugdíjasra is, a két szakminister egyetértően most kiadott újabb körrendeletében közli a vármegyékkel, hogy amennyiben a törvényhatósági adó és az utadó fizetése alól a törvény értelmében az összes állami tisztviselők, altisztek és szolgák mentesek, ez a mentesség a viszonyoságnál fogva a vármegyék minden olyan alkalmazottjára is kiterjed, akik nem a vármegyei háztartási költségvetés terhére, hanem egyéb jövedelmek vagy alapok terhére szabályszerűen rendszeresített tisztviselői, altiszti vagy szolgálai állást töltenek be. (Ilyen állások például a kórházalap és az utadóalap terhére szervezett állások.) Kijelenti továbbá ez az újabb körrendelet, hogy a szóban forgó adómentesség a vármegyék nyugdíjait is megilleti. Végül kimondja még, hogy a vármegyei törvényhatóság díjnokai, vagy bárminemű napidíjasai azonban a törvényhatósági és utadók alól nem mentesek, mert ez a mentesség törvényben az állami napidíjasoknak sincs biztosítva.

— **Betörés** az apatini izr. templomba. Folyó hó 19-én éjjel ismeretlen tettesek az ablakon át bejutottak az apatini izr. templomba, hol a könyöradományokra szánt 6 év óta felgyülemllett pénz, mely a falban alkalmazott perselyben volt, elvitték. A perselyt magukkal hozott szerszámokkal feltörték, össze-vissza hánytak mindent, ezüst eszközök után kutatva. A tetteseknek még nincsenek nyomában.

— **Vadászok tízparancsolataiból.** Az ujonc vadász vizsgát tegyen arról, hogy célozni tud és a távolságot megbecsülni képes. Tulságos távolságra kivált seréttel löni helytelen. Meglőtt állatok után való keresést alapos türelemmel kell végezni. Meglőtt állatok kivégzése újabb lövéssel történjék. Csak jól idomított kutyával vadásszunk. Kutyá nélkül a vadász csak félvadász. Rossz kutyával pedig éppen nem vadász. Jó kutyát kegyetlenség nélkül lehet csak idomítani.

— **Terjedő hajbetegség.** Ezek során tart az az okos, higiénikus intézkedés, hogy a fodrásztermekben a tisztaságot ellenőrzik és megállapított szabályokkal lehetetlenné kívánják tenni a veszedelmes és fertőző bőr-és hajbetegségek továbbterjedését. Mint orvosi körökből értesülünk, dacára ezeknek az egészségügyi és köztisztasági intézkedéseknek, egy veszedelmes hajbetegség van terjedőben úgy a fővárosban, mint a vidék városaiban. Ez a veszedelmes betegség: a hajmoly. Hatósági ellenőrző vizsgálat azonban megállapította hogy azokban a fodrász-üzletekben, amelyekben a Dianna-sószerszettel desinficiálják a borbély eszközöket, ott a hajmoly egyáltalában fel nem lépett. Ez a körülmény egymagában alkalmas arra, hogy a kitűnő magyar háziszter rohamos térfoglalását igazolva lássuk. És mivel megállapított az is, hogy az olyan haját, bajuszt és szakállt a hajmoly meg nem támad, melyet állandóan Dianna sószerszettel ápolnak, azt hisszük e hír kapcsán a Dianna sószerszesz bevonul oda is, ahol még kitűnő hatását nem ismerik.

— **A herceg a második osztályban.** A „Határszéli Ujság”ban olvassuk a következő érdekes kis hírt: Lubomirsky Kázmér lengyel herceg Magyarországra jött, Aradra utazott és ott egynéhány milliós üzletet bonyolított le. A hercegnek azonban meg kellett szakítania az aradi tartózkodását, mert hirtelen hazahívták. A sürgöny vétele után összecsomagolt és kiment a vasúthoz aradi ismerősei társaságában. Azok csodálkozva látták, hogy a dúsgazdag herceg másodosztályu jegyet váltott. Az egyik bizalmasan megkérdezte tőle:

— Fenséged miért nem utazik első osztályban? Hiszen a második osztályban nagyon sokan utaznak és így kényelmetlen az ott tartózkodás.

— Az igaz, hogy kényelmetlen — mondta a herceg — de jövedelmező.

— Hogyan?

— Hát kérem a második osztályon sokkal beszédesebbek az emberek. Rendszerint sok a másodosztályu utasok között a kereskedő. És ezek folyton az üzletről beszélnek. Az ember hall olyan dolgokat is, amelyekből haszna lehet. Én a vonaton már sok jó üzletet kötöttem. De soha se az első osztályban. Ott rendszerint olyan urak utaznak, akik szerelmi kalandokról beszélnek. A szerelem pedig — rossz üzlet.

Ezt mondta a herceg és beült egy másodosztályu kocsiába. Ugyanekkor beszállott az első osztályba — egy gyalogos hadnagy.

— **Az ügyvéd és a tombola.** Egy fiatal fiskálissal történt meg az alábbi mulatságos eset. A nőgyelet jótékonycélu tombolaestét rendezett, melyre a nyereménytárgyakat — mint jótékony adományokat — a tagoktól szedte össze a rendezőbizottság. Az ügyvédhez is elmentek, hogy ő is adjon valami tombola tárgyat, de bizony fiskális ember létere maga sem tudta, hogy mit adjon és ezért kérte a bizottságot, hogy az általa küldendő nyereménytárgyra még várjanak pár napig. Majd ő annak idején elküldi. Közlekedett az est napja és az ügyvéd még mindig nem tudta, hogy hát ő mit is adjon a jótékony tombolára? Végre tanácsot kért ebben a dologban egyik jókedvű barátjától, aki a következőket ajánlotta:

Add oda egyik pörödöt, hátha megnyeri valaki, mert te úgy sem nyertél még meg egyet sem!

Közigazdaság.

Csekély burgonya termeléseink okai!

Hazánkban általános a panasz a csekély burgonya termések miatt, s a termésátlagok nemhogy fokozódnának, hanem ellenkezőleg, úgy látszik, hogy stagnálnak sőt talán csökkenőben vannak.

Eltekintve attól, hogy a burgonyának tényleg nagyon sok ellensége van, melyek az utóbbi években egész jelentékeny károkat okoztak, s fognak a jövőben még többet okozni, ha legalább is permetezéssel nem védekezünk ellenük, a csekély termések oka leginkább abban kereshető és található fel, hogy a burgonyát a legrosszabb talajokra szoktuk vetni s ezeket sem trágyázuk úgy miként nagyobb termések elérése céljából okvetetlenül kellene.

Bizonyítja ezen állításunkat azon kísérlet is melyet Moercker hallei professor végzett, amidőn lucerna után vetett burgonyát s ez eljárásával kitűnő terméseredményeket ért el.

Egy hektár lucerna törésbe 60 kg. oldható foszforsavat tartalmazó műtrágya alkalmazásával 278 q prima burgonya termett, ami magyar holdanként 120 q-nak felel meg, holott nálunk nagyon jó burgonya-termés az, ha 60 q-t érünk el, de sokalta gyakoribb eset az, hogy csak 30 q körül ingadozik termésünk.

Nagyon egyszerű magyarázata van a dolognak. A lucerna meg a here is légenygyűjtő növény, tehát a talajt légenyben gazdagon hagyja vissza, amihez, ha még könnyen oldható foszfort is adunk, elláttuk a talajt mindazon tápláló anyagokkal amelyre a burgonyának szüksége van, hogy nagy termést adhasson. A burgonya fokozottabb termőképességét elősegíti azonban az ilyen talajokban a herefélék mély gyökérzete is, melyek egyrészt a rothadás folytán kitűnő táplálóanyaggá változnak át, de másrészt a gyökerek üregeiben bizonyos mennyiségű nedv halmozódik fel, amely a burgonya fejlődésére szintén jótékony hatással van. Az ilyen talajon termesztett burgonya keményítő tartalma is jóval magasabb mint a szegény talajon termesztett, ami különösen szeszgyártási szempontból nagyon értékes dolog.

Nem szükséges a burgonyának épen lucerna után következni, hogy jó termést adjon, mert a kísérlet csak azt bizonyítja, hogy a jó termőerőben levő föld ad jó termést. Ha istállótrágyával és szuperfoszfáttal jó termőerőbe hozzuk a földet éppen olyan jó burgonya-terméseket kaphatunk, mintha lucerna törésbe vetettük volna azt. Az intenzívebb trágyázás, a nagyobb burgonya terméseknek nélkülözhetetlen kelléke.

Szénatermésünk fokozása.

Ha a nyugati államok statisztikai adatait böngésszük, elképedve fogjuk látni, hogy az ottani rétek termése kétszer-háromszorta nagyobb, mint a hazai réteké, aminek nem egyedüli oka a mi mostohább éghajlatunk, de oka leginkább az, hogy mi réteinket sehogysésem ápoljuk, semmiféle gondozásban nem részesítjük, holott bizonyos dolog, hogy az a rét, amelyet ellep a moha, amelyet folytonosan csak kaszálunk, de a talaj termőképességét tápláló anyagok hozzáadásával semmiképp sem igyekszünk fokozni,

elveszti termőképességét és hozama hovatovább csökkeni fog.

Pedig a rétek termőerejének fokozása igen nagy fontosságú tényező minden gazdaságban, mert nagy terméshozamok esetén nagyobb állatállományt tarthatunk, több trágyát termelhetünk, s ennek segélyével nagyobb mennyiségben adhatjuk vissza szántóföldjeinknek a piaci növények által elnyomott tápláló anyagokat.

A rétek termésének fokozása sem nagy fáradságba, sem nagy költségbe nem került, csupán avval az eszmével kell megbarátkoznunk, hogy semmiféle talaj sem teremhet örökösen anélkül, hogy valamely táplálékot ne adjunk neki, amelyből újabb anyagot termelhet.

Egyik leghathatósabb módja a rétek termésének fokozására az őszi boronálás. — Ha ezt elmulasztjuk tenni, a rétek annyira bemohosodnak, hogy a levegő, az esővíz behatolása nagy mértékben akadályoztatik, s ezáltal is a termés lényegesen csökken. — A réteket minden ősszel éles boronával kell keresztül-kasul hasogatni, hogy ezáltal egyrészt a mohát eltávolítsuk, másrészt az esővíz és hó lé behatolását lehetővé tegyük, de meg a gyökereket is új sarjadásra serkentsük. — Mennél mélyebben, mennél jobban tudjuk ezt a műveletet keresztülvinni, annál bizonyosabban elmaradhatatlan a hatás.

Tápláló anyagokat is kell azonban a rét talajába juttatni, ami elkerülhetetlenül szükséges, különösen abban az esetben, ha a rét nem áradásos. Erre a célra legmegfelelőbb a szuperfoszfát és a trágyalé. Kat. holdanként a boronával felhasogatott talajra tehát ősszel 150 kg. szuperfoszfátot szórunk ki, azután pedig hígított trágyalével öntözzük meg. Ilyetén módon bizonyosan kétszeres termést fogunk már a következő évben elérni, de ez eljárásnak három évre terjedő hatása van. Ha trágyalé nem állana rendelkezésükre, úgy a szuperfoszfát egymagában is nagy eredményeket fog felmutatni, mert a réti talajokból leginkább a foszfor hiányzik.

A közönség köréből.

Kula főutcáiban a csaholó kutyáknak se szeri se száma. Kiváltként a városháza szomszédságában vén komondorok veszélyeztetik a járó-kelők egészségi biztonságát.

Az éber hatóság, amely ügyel a rossz járdákra, erre a bajra is terjessze ki becses figyelmét.

Gabona árak: Budapesten:			
Buza	—	—	13.82
Zab	—	—	7.42
Tengeri	—	—	6.49
Kulán:			
Buza	—	—	13.30
Zab	—	—	6.70
Tengeri	—	—	5.70

T. CZ. Tisztelettel értesítem, hogy a közeledő idényhez való

ANGOL ÉS MAGYAR KÉSZÍTMÉNYÜ DIVAT SZÖVETEIM

megérkeztek és kérem, hogy engem nagybecsű rendelvényeivel megtisztelni szíveskedjék.

A rendelvények mindig a legújabb angol divat faconok után készülnek.

Jó szabásért és jó munkáért szavaltok. Pontos kiszolgálás, szolid árak.

Vidéki levéli megkeresésekre személyesen elmegek.

Kiváló tisztelettel
Ifj. ÁBEL JÓZSEF

HERMANN KATICZA

SCHICK GÁSPÁR
TANÍTÓ

JEGYESEK

TORZSA, 1910 FEBRUÁR HÓ

**20 év óta
bizonyul**

*a Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé
külön pótléknak a babkávéhoz és
helyette is, ahol az izgató hatásai miatt
tiltva van. Gyermekek részére nem
létezik egészségesebb kávé-ital, mint a
tisztá Kathreiner.*

Hogy virulnak annak élvezése mellett!

ung. b

Egy jól iskolázott fiú
TANONC-nak felvétetik

Knefely Nándor
vas és fűszerüzletében KULÁN

HÁZAMAT,
mely áll, 7 szoba, 3 konyha és
1 istállóból, nagy kerttel, a fő-
uteában,
szabad kézből eladom.
NAGY A. JÓZSEF, KULA

2323 sz. 1910

TEMESVÁRI VÁSÁR-HIRDETÉS.

AZ IDEI TEMESVÁRI SZENT-JÓZSEF ORSZÁGOS VÁSÁR

folyó évi március 17-étől bezárólag március 21-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra március hó 17-től, esütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve,

Temesvárott, 1910 február 8.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferencz, főkapitány

Pongrácz A. Sándor

ÜRISZABÓ ÜZLETÉBEN
KULA (BÉRPALOTA)

készülnek a legjutányosabb árban, mérték után, remek szabásban, a legjobb szövetekből férfi öltönyök, felöltők és téli kabátok

Aki valamit eladni, venni óhajt, az hirdessen a

BÁCSKAI heti-
KÖZÉRDEK lap-
ban

Hirdetési árak:

Egész oldal 25 K,
Féloldal 14 K,
Negyedoldal 10 K,
Nyolcadoldal 6 K,
Tizenhatod 3 K,

Kishirdetés 5 sorig 1 K

Nyomatott Berkovits Márk laptulajdonos, villamos üzemű könyvnyomdájában, Kulán